

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๖๐๖/๕๖๘๗

ศวค. 388
วันที่ 3 ธ.ค. ๖1
เวลา 14.15

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง: ส29176
รับที่: 516827/61
วันที่: 03 ต.ค. 61 เวลา: 13:40

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ.นนทบุรี ต.บางกระสอ

อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๐ และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ตารางสรุปผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๐ และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๐ และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในการประชุมคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๐ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๑ โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางสาวจุติมา บุญยประภัศร) เป็นหัวหน้าผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

๒. ข้อเท็จจริง

กระทรวงพาณิชย์ขอเรียนสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ ผลสำเร็จของการประชุม ได้แก่

๒.๑.๑ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ร่วมลงนามในเอกสาร ๒ ฉบับ ได้แก่

(๑) พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันเปิดตลาดบริการชุดที่ ๑๐ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) โดยสมาชิกอาเซียน ๘ ประเทศได้ลงนามแล้ว (ยกเว้นเวียดนาม และกัมพูชา)

(๒) พิธีสารฉบับที่ ๑ เพื่อแก้ไขความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) โดยสมาชิกอาเซียน ๗ ประเทศได้ลงนามแล้ว (ยกเว้นไทย เวียดนาม กัมพูชา) ซึ่งไทยอยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ โดยคาดว่าจะสามารถลงนามได้ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๓ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑

๒.๑.๒ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ให้การรับรอง/เห็นชอบเอกสารรวม ๗ ฉบับ อาทิ ความตกลงว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน กรอบการบูรณาการด้านดิจิทัลของอาเซียน หลักการสำคัญเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีด้านกฎระเบียบของอาเซียน บัญชีกฎเฉพาะรายสินค้าในพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี ๒๐๑๗ (HS2017) และบัญชีรายการสินค้าสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอของพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี ๒๐๑๗ (HS2017) แนวปฏิบัติสำหรับการดำเนินการตามข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของสินค้า

๒.๑.๓ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนรับทราบความคืบหน้าการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ การเจรจาจัดทำความตกลงการค้าบริการอาเซียน (ASEAN Trade in Services Agreement: ATISA) ซึ่งเป็นความตกลงด้านบริการฉบับใหม่ที่จะนำมาใช้แทน AFAS โดยขณะนี้เหลือเพียงประเด็นการใช้ถ้อยคำในข้อบทการมีส่วนร่วมของ

ประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งเป็นประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งคาดว่าจะสามารถหาข้อสรุปได้โดยเร็ว การใช้งานระบบ ศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน (ASEAN Single Window) ซึ่งไทยและ ๔ ประเทศสมาชิกอาเซียน ได้เริ่มใช้งานระบบเพื่อแลกเปลี่ยนเอกสารใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของอาเซียนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-ATIGA Form D) แล้วตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๑ เป็นต้นมา การจัดทำร่างพิธีสารแก้ไขความตกลงการลงทุนอาเซียน ฉบับที่ ๔ (The 4th Protocol to Amend the ASEAN Comprehensive Investment Agreement (ACIA)) ซึ่งขณะนี้เหลือเพียงการหาข้อสรุปเรื่อง การระบุนเงื่อนไขเพิ่มเติมของข้อบทการห้ามกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต้องปฏิบัติ (Prohibition of Performance Requirements) ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถหาข้อสรุปได้โดยเร็ว

๒.๒ การหารือกับคู่เจรจา รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้หารือกับประเทศคู่เจรจาที่สำคัญ เช่น

๒.๒.๑ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) รับรองเป้าหมายความสำเร็จของการเจรจาในปี (Package of Year-End Deliverables) และมอบหมายให้คณะเจรจาเพิ่มความพยายามอย่างเต็มที่ในการหาข้อสรุปให้ได้อย่างมีนัยสำคัญภายในปี ๒๕๖๑ ตามแนวทางที่รัฐมนตรีได้ตกลงในประเด็นหลัก ๖ เรื่องสำคัญ ได้แก่ การเปิดตลาดสินค้า บริการ การลงทุน ทรัพย์สินทางปัญญา การแข่งขัน และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงกำหนดให้สมาชิกอื่นปรับปรุงข้อเสนอการเปิดตลาดสินค้า บริการ และลงทุน ภายในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ ควบคู่ไปกับการเร่งหาหรือสองฝ่ายของสมาชิกเพื่อให้มีการเปิดตลาดที่ตอบสนองข้อเรียกร้องของประเทศสมาชิก โดยจะมีการจัดประชุมรัฐมนตรี RCEP สมัยพิเศษอีกครั้งในเดือน ตุลาคม เพื่อประเมินผลการปรับปรุงข้อเสนอการเปิดตลาด และจะมีการยื่นข้อเสนอการเปิดตลาดครั้งสุดท้าย ภายในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ก่อนที่จะมีการประชุมคณะเจรจาด้านเทคนิคเต็มรอบครั้งสุดท้ายที่ประเทศ นิวซีแลนด์ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๑ และรายงานผลต่อที่ประชุมรัฐมนตรี RCEP และที่ประชุมผู้นำอาเซียนในช่วงกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑

๒.๒.๒ อาเซียน-จีน อาเซียนและจีนสามารถสรุปผลการเจรจาทบทวนกฎเฉพาะรายสินค้า (Product Specific Rules: PSRs) ซึ่งคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ และรับทราบผลการประชุม China-ASEAN Steel Dialogue ครั้งที่ ๑๕ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ ณ เมืองซีอาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งอาเซียนได้ขอให้จีนแก้ไขปัญหาการผลิตเหล็กส่วนเกินในตลาดโลก โดยคงมาตรการยกเว้นการคืนภาษีส่งออกสินค้า เหล็ก และขอให้จีนเข้ามาลงทุนผลิตเหล็กและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงในอาเซียน รวมทั้งถ่ายโอนเทคโนโลยีและใช้เหล็ก และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในอาเซียนในโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ Belt & Road ที่ดำเนินการในอาเซียน โดยจีนรับทราบ ข้อเสนอของอาเซียนและเห็นว่าทั้งสองฝ่ายควรจะร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

๒.๒.๓ อาเซียน-ญี่ปุ่น เร่งรัดภาคีดำเนินการกระบวนการภายในที่เกี่ยวข้องสำหรับการลงนาม พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อผนวกบทการค้าบริการ การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา และการลงทุน เข้าในความตกลงหุ้นส่วน เศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) ในช่วงการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน-ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๒๑ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ นอกจากนี้ ญี่ปุ่นแสดงความพร้อมที่จะสนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพของอาเซียนในเรื่องเศรษฐกิจดิจิทัล และการเตรียมความพร้อมของอาเซียนรองรับการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมยุคใหม่ การส่งเสริมการใช้ ปัญญาประดิษฐ์ และการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ภายใต้ข้อริเริ่ม ASEAN-Japan Fourth Industrial Revolution Initiative

๒.๒.๔ อาเซียนบวกสาม (จีน เกาหลี ญี่ปุ่น) รับรองแผนงานด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ของกรอบอาเซียนบวกสาม ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓ เพื่อสานต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก ลดปัญหาและอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก ตลอดจนรับมือกับสถานการณ์ทาง เศรษฐกิจโลกอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๕ อาเซียน-สหรัฐอเมริกา เห็นชอบให้เพิ่มเติมสาขาความร่วมมือด้านกฎระเบียบ เทคโนโลยีชีวภาพด้านการเกษตรในแผนงานความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนระหว่างอาเซียนกับสหรัฐฯ โดย AEM ได้มอบหมายให้คณะทำงานของอาเซียนหารือข้อเสนอของสหรัฐฯ เรื่องความร่วมมือด้านมาตรฐานยานยนต์และ ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ และรายงานผลการหารือต่อที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อพิจารณา แนวทางความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสหรัฐฯ ต่อไป

๒.๓ การหารือทวิภาคี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้หารือทวิภาคีกับรัฐมนตรี เศรษฐกิจของประเทศต่างๆ อาทิ

๒.๓.๑ **ฟิลิปปินส์** หารือข้อกังวลเกี่ยวกับการประกาศใช้ Decree 54 ของเวียดนาม ซึ่งเป็นการจำกัดการประกอบธุรกิจจัดจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ยาในเวียดนาม โดยฟิลิปปินส์เห็นว่าเป็นมาตรการที่ปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมและไม่เท่าเทียมกับผู้ประกอบการภายใน จึงควรมีการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ไทยแจ้งว่าได้รับการยืนยันจากเวียดนามว่า ประกาศดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของ WTO ซึ่งไทยอยู่ระหว่างการหารือกับบริษัทที่ได้รับผลกระทบและแนวทางการดำเนินการต่อไป

๒.๓.๒ **ออสเตรเลีย** แลกเปลี่ยนมุมมองในการจัดทำความตกลง RCEP ซึ่งไทยเห็นว่าขณะนี้แต่ละประเทศมี Political Will ที่จะสรุปการเจรจาอย่างมีนัยสำคัญในปีนี้ โดยหลายประเทศได้แสดงความยืดหยุ่นมากขึ้น นอกจากนี้ ออสเตรเลียสอบถามไทยเกี่ยวกับการใช้มาตรการอุดหนุนภายในสำหรับสินค้าน้ำตาลของอินเดีย และปากีสถาน (ออสเตรเลียเห็นว่าขัดต่อพันธกรณีของทั้งสองประเทศภายใต้ WTO) ว่าไทยมีแนวโน้มที่จะร่วมดำเนินการฟ้องร้องหรือไม่ ซึ่งไทยแจ้งว่าต้องหารือในระดับนโยบายก่อนเนื่องจากประเด็นยังไม่ชัดเจนสำหรับการแสดงความสนใจของไทยในการเข้าเป็นสมาชิกความตกลง CPTPP ออสเตรเลียยินดีให้การสนับสนุน

๒.๓.๓ **นิวซีแลนด์** นิวซีแลนด์แสดงท่าทีว่าไม่ต้องการเร่งสรุปการเจรจา RCEP หากผลการเจรจาไม่มีประโยชน์อย่างชัดเจน และแสดงความกังวลต่อระดับการตอบสนองต่อข้อเรียกร้องของประเทศสมาชิก RCEP ในเรื่องการเปิดตลาดโดยเฉพาะด้านการค้าบริการ ซึ่งไทยแจ้งว่าไทยให้ความสำคัญกับการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเจรจาร่วมกันอย่างสมดุล โดยหากคู่ภาคีไม่ได้ยื่นข้อเสนอที่มีคุณภาพใกล้เคียงกับไทย ไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนข้อเสนอเพื่อให้เกิดความสมดุลกัน

๓. ความเห็น/ข้อสังเกต

๓.๑ ในระหว่างการประชุมครั้งนี้ไทยได้แสดงความพร้อมในการเป็นประธานอาเซียนในปีหน้า โดยได้แจ้งประเทศสมาชิกทราบประเด็นหลักที่ไทยจะให้ความสำคัญ ได้แก่ ความเชื่อมโยง ความยั่งยืนในทุกมิติ และการเตรียมความพร้อมและวางแผนสำหรับอนาคต โดยขณะนี้กระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกำลังดำเนินการคัดเลือกประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ไทยจะให้ความสำคัญในปีหน้า โดยเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องกับการดำเนินการของสิงคโปร์ในปีนี้ ไทยจะเน้นเรื่องการค้าบริการด้านดิจิทัล ซึ่งเป็นประเด็นที่สภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียนของไทยจะให้ความสำคัญในเวทีของภาคเอกชนอาเซียนเช่นกัน โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับยุคดิจิทัล

๓.๒ การเร่งสรุปผลการเจรจาจัดทำความตกลง RCEP เป็นประเด็นสำคัญของการประชุมในครั้งนี้ โดยทุกประเทศตระหนักว่าการผลักดันให้การเจรจาสามารถสรุปผลได้อย่างมีนัยสำคัญเป็นเรื่องที่สมาชิกต้องดำเนินการไปพร้อมกัน และต้องแสดงความยืดหยุ่นและหาท่าทีร่วมกันให้ได้มากที่สุด ซึ่งการเจรจาในรอบนี้ หลายประเทศมีความกระตือรือร้นและแสดงความยืดหยุ่นมากขึ้น ซึ่งเป็นสัญญาณเชิงบวกต่อการเจรจา ทั้งนี้ ที่ประชุมตกลงจะให้มีการเจรจาอีกหลายรอบทั้งในระดับเทคนิคและระดับรัฐมนตรี เพื่อให้การเจรจาบรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของการเจรจาในปีนี้ และเพื่อให้ผู้นำอาเซียนประกาศการสรุปการเจรจา RCEP อย่างมีนัยสำคัญ (Substantial Conclusion) ได้ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียนปลายปีนี้

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์ขอเสนอผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๐ และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๓๒๔๘

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๑๔